

Celestynów, 15.10.2011 r.

Protokół
z drugiego spotkania dyskusyjnego w ramach prac nad Projektami Planów Zadań
Ochronnych dla obszarów: PLB140011 i PLH140001 Bagno Całowanie

Dnia 15 października 2011 r. o godz. 10.00 w Gminnym Ośrodku Kultury w Celestynowie, odbyło się drugie spotkanie w ramach konsultacji społecznych w procesie sporządzania Planu Zadań Ochronnych (PZO) dla obszaru Bagno Całowanie (PLB140011 i PLH140001).

W warsztatach brało udział 15 osób, będących przedstawicielami następujących instytucji i podmiotów:

- *RDOŚ Warszawa* – Regionalny Konserwator Przyrody – Pani Anna Ronikier-Dolańska, Naczelnik Wydziału Zapobiegania i Szkód w Środowisku oraz Informacji o Środowisku i Zarządzaniu Środowiskiem – Pan Waldemar Merecz, Joanna Szczepanik, Marta Knigawka;
- *RDLP w Warszawie* – Izabela Juszcak;
- *Polski Klub Ekologiczny Koło Otwockie Sosny* – Bohdan Szymański;
- *Nadleśnictwo Celestynów* – Artur Dawidziuk, Arkadiusz Szelling, Piotr Michalak;
- *Centrum Ochrony Mokradeł* – Wiktor Kotowski, Paulina Dzierża;
- *Agencja Hajstra* – Wojciech Sobociński,
- *Zakład Botaniki Leśnej SGGW* - dr Wojciech Ciurzycki
- *FPP Consulting* – Dorota Kotowska, Michał Maniakowski;

Celem drugiego spotkania było omówienie zagadnień związanych z zabiegami ochronnymi zaplanowanymi dla poszczególnych przedmiotów ochrony.

Spotkanie rozpoczął przedstawiciel wykonawcy, p. Michał Maniakowski, koordynator projektu Planu Zadań Ochronnych. Po przywitaniu gości streszczono krótko tematykę poruszaną na ostatnich warsztatach.

Jako pierwszy z ekspertów głos zabrał dr Wojciech Ciurzycki. Ekspert fitosocjolog w swoim wystąpieniu skupił się na usystematyzowaniu wiedzy na temat siedlisk oraz gatunków roślin na obszarze Bagna Całowanie, w tym dokonał analizy danych dotyczących

poszczególnych przedmiotów ochrony oraz porównał mapy siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej sporządzone przez: Biuro Urządzania Lasu, Mazowiecki Park Krajobrazowy i Centrum Ochrony Mokradeł. W trakcie prelekcji Pan Ciurzycki zaznaczył, iż konieczna będzie modyfikacja zapisów zawartych w SDF. Podkreślił również kwestię niezgodności i niewystarczalności dostępnych informacji. Najwięcej wątpliwości wzbudzały następujące siedliska: łąki świeże, łąki trzęślicowe oraz mechowiska. Ekspert wskazał, iż istnieją podstawy do pozostawienia dwóch pierwszych siedlisk w SDF, jednakże w mniejszej niż pierwotnie wskazano powierzchni. Natomiast mechowiska prawdopodobnie nie powinny znajdować się w SDF. W trakcie prelekcji zwrócono uwagę na konieczność przeprowadzenia szczegółowych inwentaryzacji i sporządzenia dokładnej mapy roślinności rzeczywistej, na podstawie których będzie można precyzyjnie wskazywać zagrożenia i działania ochronne.

Po wystąpieniu dr Wojciecha Ciurzyckiego, swoje uwagi zgłosił dr Wiktor Kotowski. Członek zarządu Centrum Ochrony Mokradeł przypomniał, że 19 sierpnia br. organizacja wysłała do RDOŚ w Warszawie pismo, w którym wskazywano na niemożliwość wypełnienia warunków zawartych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia dotyczącej sporządzenia Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Bagno Całowanie. Zaznaczono, że aby spełnić te warunki powinny być wykonane w optymalnym terminie prace terenowe. W tym przypadku nie było to możliwe.

Dr Wiktor Kotowski zauważył, że dane i wiedza, jaką dysponuje CMok nie są do końca aktualne. Również w SDF znajdują się informacje sprzed blisko 10 lat. Wszelkie niezgodności mogą zatem wynikać z tego, że stan zachowania siedlisk w tym czasie uległ znacznemu pogorszeniu. Wobec tego po raz kolejny podkreślono konieczność uzupełnienia danych w terenie. Zaznaczono również, że mapa siedlisk wykonana przez Cmok, miała charakter pogładowy, została zrobiona wybiórczo, a informacje w niej zawarte są już obecnie nieaktualne.

Przedstawiciel Centrum Ochrony Mokradeł streścił, jaka jest jego wiedza na temat występowania poszczególnych przedmiotów ochrony na obszarze Bagna Całowanie. Większość siedlisk zmniejszyła swój zasięg. Odnośnie mechowisk zasugerowano weryfikację potorfii występujących na południe od wieży widokowej. Podkreślano przy tym konieczność wykonania aktualnych zdjęć fitosocjologicznych. Podsumowując swoją wypowiedź zaznaczono, iż Centrum Ochrony Mokradeł nie posiada aktualnej i wystarczającej wiedzy, aby móc wykonać projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru w tak krótkim czasie.

W odpowiedzi głos zabrała Pani Anna Ronikier-Dolańska informując, że Plan Zadań Ochronnych nie musi obejmować inwentaryzacji i można go sporządzić na podstawie istniejących materiałów. Jego główny celem jest bowiem podyktowanie szybkich działań ochronnych niezbędnych dla zachowania gatunków lub siedlisk.

Dr Wiktor Kotowski zasugerował, aby w Planie Zadań Ochronnych zapisać zatem sugestię dotyczącą konieczności wykonania dalszych inwentaryzacji. Zaznaczył również, iż Centrum Ochrony Mokrdeł może się podjąć sporządzenia takiego opracowania.

Swój wniosek zgłosiła także pani Paulina Dzierża z Centrum Ochrony Mokrdeł. Zwróciła uwagę na konieczność uwzględnienia wśród zagrożeń realizacji inwestycji na obszarze chronionym. Powyższe uzasadniła koniecznością utrzymania, niezbędnej dla zachowania odpowiedniego stanu siedlisk, sezonowej fluktuacji poziomu wód gruntowych, która powstrzymywana jest przez inwestycje o znacznym zasięgu oddziaływania.

Kolejnym z prelegentów był Pan Wojciech Sobociński. Ekspert ornitolog zaprezentował gatunki ptaków będące przedmiotami ochrony według SDF wraz z podaniem oceny populacji, stanu rozpoznania oraz liczby par poszczególnych gatunków. Oceniono również stan ochrony przedmiotów ochrony oraz zidentyfikowano dla nich zagrożenia. Następnie wymieniono cele oraz działania ochronne. Zaproponowano także działania w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony. W trakcie wystąpienia zwrócono uwagę na znaczny spadek liczebności poszczególnych gatunków. Spośród wszystkich ptaków, będących przedmiotami ochrony, jedyny wzrost obserwuje się w przypadku populacji derkacza. Według pana Sobocińskiego PZO powinien zawierać zapis o konieczności monitoringu tego gatunku. Prelegent zauważył również, że podjęcie stosownych działań ochronnych może być utrudnione w związku z tym, że większość obszaru Bagna Całowanie stanowi własność prywatną.

Powyższą kwestię podjęła Pani Anna Ronikier-Dolańska informując, że wykonawcami zadań ochronnych powinni być władający gruntami.

Głos zabrał również Pan Bohdan Szymański. Przedstawiciel Polskiego Klubu Ekologicznego zauważył brak na spotkaniu przedstawicieli Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Pan Szymański poruszył również kwestię niezgodności i nadużyć, związanych z istniejącym lotniskiem w Sobieniach.

Dr Wiktor Kotowski zauważył, że pogłębianie rowów w celu wyznaczenia lotniska, wpłynęło na stan zachowania łąk trzęślicowych i muraw bliźniczkowych. Zasugerował

również wykonanie zdjęć fitosocjologicznych w celu porównania, w jakim stopniu zmieniły się te siedliska na skutek osuszenia. Poruszył również kwestię instytucji lub podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych. Stwierdził, że może być nią również RDOŚ jako sprawujący nadzór nad obszarem.

Pani Ronikier-Dolańska ponownie poinformowała, iż wykonawcami zadań ochronnych powinni być szeroko pojęci władający gruntami. RDOŚ odpowiedzialny jest natomiast za nadzór nad wykonaniem poszczególnych zadań ochronnych zapisanych w PZO. Jednocześnie Regionalny Konserwator Przyrody wskazała, że w Planie Zadań Ochronnych RDOŚ może zostać umieszczony jako instytucja odpowiedzialna za lokalną edukację.

Głos zabrał również Nadleśniczy z Nadleśnictwa Celestynów. Pan Artur Dawidziuk pytał, czy w Planie Zadań Ochronnych znajdują się zalecenia dotyczące lasów państwowych i niepaństwowych.

Odpowiedzi udzielił dr Wojciech Ciurzycki zapewniając, że plany te nie powinny ze sobą kolidować.

Pan Artur Dawidziuk poinformował, iż Nadleśnictwo Celestynów dysponuje uproszczonymi planami urządzania lasu, sporządzonymi dla lasów prywatnych. W związku z tym zasugerowano przeanalizowanie ich pod kątem zgodności z zapisami Planu Zadań Ochronnych.

Pan Piotr Michalak, specjalista Służby Leśnej, poinformował, że obecnie Nadleśnictwo Celestynów realizuje projekt o nazwie „Budowa małej infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszaru NATURA 2000 Bagno Całowanie przed nadmierną presją turystów”. Jest to projekt realizowany w ramach priorytetu V działania 5.1 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007- 2013. Głównym celem projektu jest ochrona gatunków i siedlisk na obszarach szczególnie cennych przyrodniczo przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystyczną. Zauważono, że zapisy w nim zawarte powinny być uwzględnione w planowanych działaniach ochronnych dla obszaru Bagno Całowanie.

Następnie głos zabrał Pan Wojciech Sobociński, podkreślając konieczność zaplanowania monitoringu dla derkacza, kulika wielkiego, krwawodzioba i rycyka. Zasugerowano również konieczność prowadzenia monitoringu poziomu wód gruntowych.

Dr Wiktor Kotowski zauważył, że wzrost liczebności populacji derkacza na obszarze Bagna Całowanie nie wiąże się z poprawą stanu jego siedliska. Maksymalne zagęszczenia gatunku notowano bowiem na obszarach silnie zdegradowanych.

Pani Paulina Dzierża dodała, że podobna sytuacja ma miejsce w przypadku populacji czerwonoćzyka fioletka. Jego roślina żywicielska, czyli rdest wężownik, na obszarze Bagna Całowanie rośnie na zdegradowanym murszowym podłożu. Rdest zachował się tam wyłącznie ze względu na silny system kłączy, jednak nie są to warunki odpowiednie dla tego gatunku. Zaproponowano zatem, iż warto skupić się na podtrzymaniu lub odtworzeniu optymalnego siedliska, zamiast podtrzymywać te, na których gatunki będące przedmiotami ochrony występują w wysokich zagęszczeniach pomimo degradacji siedliska.

Następnie głos zabrał dr Wiktor Kotowski pytając, w jaki sposób rozwiązana zostanie kwestia Planu Zadań Ochronnych dla ostoi siedliskowej. Po raz kolejny zwrócono uwagę na niezgodności w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i Opisie Przedmiotu Zamówienia.

Odpowiedzi udzieliła Regionalny Konserwator Przyrody stwierdzając, że w tym przypadku nie ma możliwości aneksowania Planu Zadań Ochronnych. Zauważono jednak, że żaden z Planów Zadań Ochronnych nie zostanie zatwierdzony od razu. Zostaną one poddane procedurze weryfikacji. W tym celu powołany zostanie Zespół Doradztwa Merytorycznego.

Pan Michał Maniakowski zauważył, że w przypadku niewystarczających danych odnośnie przedmiotów ochrony konieczne będzie zapisanie w Planie Zadań Ochronnych, zaleceń dotyczących dalszych inwentaryzacji.

Pani Anna Ronikier Dolańska podkreśliła, że warto jednak zaplanować konkretne działania dla tych części, dla których posiadamy wystarczające informacje.

Głos zabrał Pan Artur Dawidziuk, sugerując, iż cały proces tworzenia Planu Zadań Ochronnych przebiega zbyt szybko.

W odpowiedzi Pani Anna Ronikier-Dolańska podkreśliła, że pomimo to warto zdiagnozować kwestie, w których nie ma wystarczającej wiedzy i tak szybko, jak to będzie możliwe zaplanować dalsze inwentaryzacje.

Swoją uwagę zgłosił również Pan Wiktor Kotowski, sugerując konieczność wpisania w SDF obecności na obszarze płazów wymienionych w II załączniku dyrektywy siedliskowej oraz piskorza.

Podsumowując, na prośbę Pana Artura Dawidziuka, Pan Michał Maniakowski zapewnił przedstawicieli ZLW, iż zostaną oni poinformowani o dalszych krokach podejmowanych w ramach prac nad Planem Zadań Ochronnych. Następnie koordynator

projektu zakończył spotkanie, dziękując zebranych za uczestnictwo i aktywny udział w dyskusji.

protokołowała Dorota Kotowska

